

Az Evangélikus Élet kéthetente megjelenő hírlevele

Koncert Szokolay Sándor emlékére

Nagy hatású, telt házas koncerttel emlékeztek március 30-án, szerdán a budapesti Művészetek Palotájában a 2013-ban elhunyt Szokolay Sándor zeneszerzőre, aki ezen a napon töltötte volna be nyolcvanötödik életévét. A Kocsis Zoltán vezényletével előadott művek varázslatos perceket szereztek a publikumnak. Méltó volt az est a zeneszerző emlékéhez.

A műsor a Nyitányfantáziával kezdődött. Hollós Máté írta a koncert programfüzetében: „Ez a Liszt-féle szimfonikus költemény az 1989-es sopronpusztai határ-

különleges élményben lesz része. Ehhez tette hozzá a maga művészetét a Nemzeti Filharmonikus Zenekar, a Nemzeti Énekkar (Antal Mátyás karigazgató ve-

sú-gyors tételpár, amelyet több mint négy és fél évtizeden keresztül a Várnászsztítként ismertünk. Hollós Máté megvallotta Kocsis Zoltán is, akinek pályáját végigkísérte Szokolay Sándor. Mikor kezdődött ez? – hangzott a kérdés.

– Zeneiskolás koromban találkoztam Hűvelk Matyijával és az akkori kötetekben még meg nem lévő zongoradarabjaival, hiszen ő fiataloktól egyike volt

volt egy darabja, amikor már a másikat hallotta magában, és azt írta. Tulajdonképpen nem kapta meg a kellő reputációt e gazdag életműért, igaz, ebben közrejátszott, hogy nem gondozta művei sorsát. A Várnász világsikere nem lepett meg, lebilincselő mű. Később megismerkedtem zongoraművész-pályára induló fiaival: először Gergellyel, majd Balázssal, aki tanítványom is lett, méghozzá az, aki a legtöbbet viszi tovább abból, amit én művészi krédómnak tekintek. Így kerültem kapcsolatba az apával is meg első feleségével, Szesztay Sári nével, aki műkedvelő szobrász lévén domborműben örökített meg engem. A másik családdal, Mayával és Orsival lányáikkal is nagyon jó a kapcsolatam.

Kocsis Zoltánt egyszer megkérdezték, hogy melyik nagy zongorista-zeneszerzővel szeretne „találkozni”. A válasza így hangzott: „Találkozni, hát, sok mindenkivel szeretne az ember, én inkább azt mondom, hogy kiket szeretnék hallani. Ha választanom kellene, és ha lehetne ilyen mesebeli kívánságom, akkor Bachot szeretném hallani orgonálni, Chopint zongorázni... Érdekes módon Chopint, és nem Lisztet, mert Lisztnél talán tud az ember következtetni a tanítványok játékából vagy egyáltalán a legendából, abból a sok külsőséges, külsődleges megnyilvánulásból, amivel Liszt élt, és amit remekül ábrázoltak, fotóztak, karikatúráztak, de számomra Chopin valahogy nagyobb titok. Nem tudom őt megfejteni, nem tudom elképzelni...”

Az Evangélikus Élet magazin április 3-i számában Szokolay Sándorról írott riportunkban a zeneszerző egyebek mellett így vallott: „Egyszer azt mondtam, hogy Bach zenéje nekem olyan, mint az imádság. Bach volt és maradt a kedvenc zeneszerzőm.” ■ KÓ ANDRÁS

Kocsis Zoltán vezényelte a Nemzeti Filharmonikus Zenekart

FOTÓ: MÚPA – POSZTÓS JÁNOS

átörés huszadik évfordulója emlékére (közismertebb nevén: páneurópai piknik), Sopron város főlkérésére íródott. A lassú bevezetés a nehéz, elnyomasos idők fojtott némaságában a szabadságvágyat érzékelteti – igazítanak útba a szerző feljegyzései –, majd a tömeg szorongására emlékeztet: nem lőnek-e rájuk? A drámai folyamat – mert Szokolay »epikus« műveiben is zenedrámaíró – vége eufória: hála a szabadságnak! Az emlékest közönsége megérezte, hogy

zetésével), valamint Boldoczki Gábor trombitaművész és Pataky Dániel tenorista. Ahogy Mozart zongoraversenyében felismerni lehet az operai karaktereket és hangtűzéseket, úgy hallhattuk Szokolay Trombitaversenyében is a lapangó operát – Boldoczki Gábor kivételes játékával.

Az est utolsó Szokolay-műve a Várnászból készített zenekari szvit volt. Az opera 1964-es ősbemutatóját két évvel követve született meg a bő ötperces, las-

a pedagógiai célú zenét is íróknak. Viszki Jánoson kívül, aki engem fölfedezett, nem ismertem zeneszerzőt személyesen, Szokolay is enigmatikusnak bizonyult. Művei utóéletét nemigen kísérte figyelemmel, ilyen termékenységgel ez nem is kivitelezhető. Talán három-négy olyan sokat alkotó zeneszerző létezett, aki be tudta osztani az idejét, például délelőtt komponált, délután hangszerelt és korrektúrákat végzett. Ő inkább olyan volt, mint Schubert: szinte még készen sem

Bezúzott Krisztus-arc

Az idei nagyhét zenei visszhangja

Kora tavaszra esett az idén a húsvét ünnepe. Ezen a nagyhéten különösen egy 17. századi korál határozta meg emlékezésemet arra a világraszóló eseményre, amely mindnyájunk számára az üdvösségünket jelenti. Már fiatalokoromban is nagy hatást gyakoroltak rám azok a zenei művek, amelyek keresztényiségünk lényegét, a golgotai eseményeket mutatják be. Ezen a tavaszon is kerestem azokat a lehetőségeket, amelyek főként a húsvét hetében bensőséges módon szólhatnak meg a zene hangjain keresztül. Virágvasárnap délutánján a svábhegyi református templomban hallgattuk meg Tóka Ágoston orgonahangversenyét. Hassler korálja, Paul Gerhardt szövege, Ágoston művészi rögtönzései együtt hatottak rám, hiszen a különböző improvizációk között a gyülekezetet együtt énekeltek az Áprily Lajos fordította elmélkedő szöveget: „Ó, Krisztus-fő, te zúzott, / Te véres szenvedő...”

Gerhardt elmélyült szövege nem a golgotai jelenetet írja le, hanem a lelkiismeretével bajlódó, szemlélődő ember gondolatait tárja elénk, amely akár teológiai magyarázatként is felfogható arra nézve, miért is kellett Krisztusnak kínhalált halnia a kereszten. Énekeltek és

imádkoztuk: „Itt állok – ő, ne vess meg – / A gyötrem helyén”, majd: „S kérlek, Lelked kegyelme / Sugározzék felém,” és végül: „Légy pajzsom és reményem, / Ha kétség látogat...” Ez a dallam zengett aztán bennem, amíg hallgattam a művészi orgonáját. A koncert záródarabjában ismét ez a dallam hangzott fel harmóniumon is, és zengett a svábhegyi kupola terében.

Nagyszerdán ismét ez a korál töltötte be a lelkeket. A Kálvin téri református templomba indultam passió-előadásra. Előkészületként még otthon a zongorán eljátszottam a koráldallamot, amely még utazás közben is megmögöszölt bennem, és azon vettem észre magam, hogy halkan dúdolom. A Kálvin téri templomban holland fiatalok, több mint százan, Johann Sebastian Bach Máté-passióját adták elő. Az ötödik evangélistát, Bach a passiótörténet evangéliumi szövegei között – akárcsak Gerhardt – elmélkedik, a lelkiismeretét vetíti hallgatóira, mint akik mind árulói voltunk Jézusnak, vagy akik mindannyian részvételrel állunk keresztje alatt. Ez a passió végigvezeti hallgatóit a Máté evangéliumban leírt eseményeken (stációkon),

a közbeiktatott barokk áriák, kórusok és korálok pedig a szerző érzelmeit, együtt érző gondolatait tolmácsolják, amelyekkel én is azonosulhattam a közel háromórás mű alatt. Ahogy a felvezetésben is elhangzott, az egész mű hatalmas ívű zenei ígírdetés volt. A Máté-passióban Hassler korálja többször is megmögöszölt, többféle mondandóval, de a mű derekán az ismert szöveggel (igaz, németül) zengte a kórus: „Ó, Krisztus-fő, te zúzott, / Te véres szenvedő, / Te töviskoszorúzott, / Kigúnyolt drága fő...”

A héten újabb örömhírt kaptam Lilliről, a kisunokámról, aki az országos református éneklőversenyen szólóénekével ismét arany minősítést ért el. Az eredményhirdetés a fásori református templomban történt, ahol nemrégiben avatták fel a templom kibővített Angster-orgonáját.

A gyermekeknek is bemutatták a hangszert, és Lili lelkesen újságotla nekem: „Papa! A legnagyobb síp ötméteres!” Néhány szót váltottunk erről, de arról is beszélünk, hogy ezen a héten emlékezünk az Úr Jézus halálára. Javasoltam neki, hogy tanuljunk egy éneket erről, és már ott is ültünk a zongoránál. Elkezdtem játszani ezt a korált, amire ő sejtelmesen mosolygott, és azt mondta, hogy ismeri ezt az éneket. A Benkő-iskolában tanulták! Elővettük a református énekeskönyvet, és már zengett is

gyermekhangján a korál: „Ó, Krisztus-fő, te zúzott, / Te véres szenvedő...” Halkan kísértem őt. Csak ketten voltunk a szobában, de tudom, hogy a nyolc és fél éves gyermek tisztán csengő hangját Ódafent is hallották!

Nagypéntek estjén ünnepélyes istentisztelet volt az újpesti baptista imaházban. Karvezetőnk állította össze az est programját. Már az énekkar fekete-fehér öltöze is azt jelezte, ma a Golgotára megyünk. Lelkipásztorunk igírdetése, valamint Reményik Sándor és Tóth Árpád verse is a passiótörténet drámaiságát idézte. Az énekkar és a zenekar előadásában nálunk is ez a korál hangzott fel Händel töbötételes művében, amelyet ez alkalommal nem az orgona, hanem a zenekar és egy csembaló hangja kísért. Hassler koráljának éneklésébe a gyülekezet is bekapcsolódott. Gerzsenyi László fordítása is a megsebzett, durván bezúzott Krisztus-arcról szól. Az első két vers éneklése megnyitotta, a következő három vers pedig bezárta nagypénteki istentiszteletünket, amelynek áhítatát csak még inkább elmélyítette a korál előjátékaként csembalókísérettel felhangzott hegedűszó.

Ez a korál, amely aranyfonálként kísérté végig nagyhetemet, markánsan bevéste emlékezetembe az értem szenvedett, bezúzott Krisztus-arcot.

■ MAROSI NAGY LAJOS

Oratio œcumenica

[Lelkés:] Mennyei Atyánk, aki Fiadban magadra vetted bűneink végső terhét, és általa megnyitottad előttünk az új élet útját, kérünk, hallgasd meg könyörgésünket!

[Lektor:] Köszönjük, hogy úgy ismeresz bennünket, ahogy vagyunk, és bűneink, emberségünk válságos helyzete miatt nem elvetettél bennünket, hanem szeretted minden melegével fordultál felénk Jézus Krisztusban. Köszönjük neked szeretetedet, kegyelmedet és új életet teremtő erődöt. Könyörgünk, vezess úgy minket, hogy megtapasztalt szereteted öröme, reménységgel és hálával töltsse be életünket. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] Urunk, hallgasd meg minket!

[Lektor:] Köszönjük, Atyánk, hogy egyházat gyűjtöttél ebben a világban, és bennünket is elhívtál közösségébe. Segíts meglátnunk és megértenünk, hogy mit akarsz ajándékozni nekünk ebben a közösségben. Segíts újra és újra örülni annak a kincsnek, amelyet igédben és szentségeidben ajándékozol nekünk. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] Urunk, hallgasd meg minket!

[Lektor:] Könyörgünk azokért, akik egyházadban szolgálatot végeznek. Adj nekik naponta megújuló erőt, leleményességet, kedvességet és tisztánlátást, hogy szolgálj betölthessék azt a feladatot, amelyet rájuk bízál. Könyörgünk azokért, akik nem találják helyüket közösségeinkben, és segíts nekünk hozzá vezető utakat nyitni előttük. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] Urunk, hallgasd meg minket!

[Lektor:] Könyörgünk világunkért, az emberiségért. Te látod, milyen mélységeket nyit meg az emberi bűn és felelőtlenség, és te látod azt is, hányakat nyel el ez a mélység. Te értünk a mélységes mélybe hajoltál, hogy minden válság, minden reménytelenség, az elmúlás mélyén is megtalálj bennünket. Kérünk, segíts evangéliumod fényét tükröznünk oda, ahol sötétség, kilátástalanság uralkodik. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] Urunk, hallgasd meg minket!

[Lelkés:] Hallgasd meg minket, mennyei Atyánk, vezess minket az új életben, amellyel megajándékoztál Jézus Krisztusban!

[Gyülekezet:] Ámen.

HIRDETÉS

50 ÉVE HARANGÖNTÉS
ÓRBOTTYÁNBAN
GOMBOS MIKLÓS
aranykoszorús
harangöntőmester

Kiváló magyar szakemberek által készített, külföldön is elismert magyar termékeket gyártunk (harangjátékokat is) a harangokkal kapcsolatos bármely munkához.

harangontes.hu – harangontode.hu
Levél cím: 2162 Órbottyán, Rákóczi u. 121.
Mobil: 30/948-9575, fax: 28/361-770.
E-mail: gombosmi@harangontes.hu.

HIRDETÉSEK

Esték a reformáció jegyében a kőbányai evangélikus gyülekezetben.

4 szerda – kulturális és kulináris élmények. Védnök: *dr. Fabiny Tamás* püspök. 1. este: április 6., 18.00. *Alapozás: mi a reformáció?* Előadó: *Ittész János* nyugalmazott püspök. Képek és dallamok – a gyülekezet Kápolna kórusa • 2. este: április 13., 18.00. *Protestáns énekek és a régi magyar költészet.* Előadó: *dr. Hubert Gabriella* irodalom- és könyvtörténész. Kántorkoncert és közös éneklés – *Görög Zoltánné, Vági Levente.* • 3. este: április 20., 18.00. *Evangélikusság és nemzetudat (Reformáció és nemzet –2016).* Előadó: *dr. Kertész Botond* történész. Kamarakoncert – Abel Concerts, művészeti vezető: *Bozzai Balázs*, énekes szolista: *Bódi Zsófia és Blazsó Domonkos.* Műsor: J. S. Bach: *Wer mich liebet...* kantáta (BWV 59) és *Der Friede sei mit dir...* kantáta (BWV 158). • 4. este: április 27., 18.00. *Asztali beszélgetések – dr. Csepregi Zoltán* egyháztörténész. Zenei színház vacsora wittenbergi receptek nyomán.

A rendezvénysorozat látogatása ingyenes. Adományokat elfogadunk. A vacsorán (4. este) való részvétel regisztrációhoz (kobanya@lutheran.hu) és önköltséghez kötött. A programot az Emberi Erőforrások Minisztériumának Reformáció Emlékbizottsága támogatja. Cím: Budapest-Kőbányai Evangélikus Egyházközség, gyülekezeti terem, 1102 Budapest, Kápolna köz 2.

Taizé-ima és énekegyüttlét. A rákosszentmihály-sáshalmi evangélikus gyülekezetben (1161 Budapest, Hősök tere 10–11.) minden hónap második keddjén, legközelebb április 12-én 18 órától Taizé-ima és énekegyüttlét. Minden alkalommal van igehirdetés is. Információ: *Gyertyafeny.lutheran.hu.*

Ökumenikus találkozó. Minden hónap harmadik vasárnapján 17.30-kor ökumenikus találkozóra, istentiszteletre és előadásra várjuk az érdeklődőket a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának székházában (1117 Budapest, Magyar tudósok körútja 3.), a földszinti tanácsteremben *Az egyház egységéért – az év egészében* gondolat jegyében. Az április 17-i téma: *Az egység ajándéka az embereknek* (Ef 4,1–16). A teljes liturgiájú úrvacsorai istentiszteleti szolgálat végzője *Ungvári Csaba*, a Pünkösdi Teológiai Főiskola rektorhelyettese. Igehirdetéssel szolgál *Győri Kriszti* teológiai hallgató (*A kereszt ket-tős ajándéka – 1Kor 2,2*). Szeretettel várjuk a korábbi Farkasréti Ökumenikus Közösség, a volt KÖT, a Fokolára, valamint az International Ecumenical Fellowship magyar régiójának tagjait és barátait is.

Jézus Testvérei Ökumenikus Diakóniai Rend

Az Északi Evangélikus Egyházkerület a közgyűlést a 2005. évi IV. tv. 84. § alapján április 22-én, pénteken 14 órakor tartja a Főti Evangélikus Egyházközség Közösségi Házában (Fót, Szeberényi u. 7.). Mindenkit szeretettel várunk.

Nyugati egyházkerületi közgyűlés. Tisztelettel és szeretettel hívjuk a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület Közgyűlésének szavazati és tanácskozási joggal rendelkező tagjait, valamint minden érdeklődőt a Tab és Környéke Evangélikus Egyházközség gyülekezeti házában (Tab, Kossuth L. u. 57.) április 22-én, pénteken 15 órakor kezdődő gyűlésre.

A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület elnöksége

Könyvbemutató. Szeretettel meghívjuk Büky Anna *Megtérés* című könyvének bemutatójára a magyarkeresztúri evangélikus templomba április 24-én, vasárnap délután 3 órára. A bevezető áhítatot a beszélgetést vezető *Mesterházy Balázs* esperes tartja. Résztvevők: *Németh Erzsébet* polgármester, *dr. Kiss Jenő* nyelvészprofesszor, *Kovács Imre* gondnok, *dr. Koch Béla* orvos és *Nagy Olivér* felvidéki evangélikus lelkész. A szomszédos beledi gyülekezet ifjúsága *Blatniczky János Dániel* lelkész vezetésével énekel szolgálat. A helyszínen megvásárolt könyvek bevételét (egy könyv ára 1490 Ft) a magyarkeresztúri templom felújítására fordítjuk. Adományok a következő bankszámlára fizethetők: 59500186-11095952 (Rajka és Vidéke Takarékszövetkezet). A közleményben kérjük feltüntetni: „A magyarkeresztúri templom felújítására”.

A Magyar Evangélikus Rádiómisztó Lélekhangoló műsora. Hétről hétre újabb erő adó, bátorító, hitre hangoló beszélgetés, keresztyén könnyűzenével tarkítva. Célja: épülés egymás hite, biznyságtétele által; kapcsolat nem hívők felé; gondolatébresztés gyülekezeti alkalmakon, kisközösségekben; lelki töltkezés közösségekben el nem jutók számára; nem hívő barátok, ismerősök Istenhez hívogatása; evangéliumi segédanyag, illusztráció nyújtása.

A műsort sugárzó rádiók és az adások időpontjai: Civil Rádió – FM 98, Budapest és környéke. Egyszerűs műsor páratlan heteken vasárnap 8 órakor; ismétlés aznap 22 órakor. (*Civilradio.hu*) • Kontakt Rádió – FM 87,6, Budapest-Térváros. Hétfő, szerda, csütörtök, péntek, 10.30. (*Kontakradio.hu*) • Credo Evangélikus Rádió – FM 98,8, Szombathely. Szerda, 19 óra; ismétlés: szombat 8 óra. (*Credoradio.hu*) • Szent István Rádió – vételkörzete Északkelet-Magyarország, az alábbi sugárzási központokkal: Eger – FM 91,8; Encs – FM 95,4; Gyöngyös – FM 102,2; Sátoraljaújhely – FM 90,6; Hatvan – FM 94,0; Miskolc – FM 95,1; Tokaj – FM 101,8; Törökszentmiklós – FM 96,4; páratlan heteken szombat 15.30. (*Ökumené – Testvéregyházak félórása* című műsor); ismétlés másnap 9.05-kor. (*Szentistvanradio.hu*) • Agnus Rádió – FM 88,3, Kolozsvár és környéke. Péntek 12.25 (magyarországi idő szerint: 11.25). (*Agnusradio.ro*) • Európa Rádió: Miskolc – FM 90,4; Debrecen – FM 94,4; Szeged – FM 87,9; Nyíregyháza – FM 100,5; Sátoraljaújhely – FM 100,0; Mezőkövesd – FM 102,1; Kiszújszállás – FM 103,2. Csütörtök 17.10–18.00 (a *Kitekintő* című műsorban, nem minden héten). (*Euradio.hu*)

Kossuth rádió: *Misztói percek* rovat az *Erős vár a mi Istenünk* evangélikus félóra műsorában. Adásidő: kéthetente hétfőn 13.30-kor. (*Mediaklikk.hu/kossuth/*)

A rádiók online is hallgathatók a megadott webcímen. A *Lélekhangoló* hanganyagai megtalálhatók és letölthetők az Evangélikus Missziói Központ – Magyar Evangélikus Rádiómisztó honlapján: <http://misszio.lutheran.hu/radio/interjuk>.

Az egyházzenei bizottság pályázata. Az egyházzenei bizottság idén is meghirdeti az egyházzenei tevékenység és az orgonajavítás anyagi támogatását segítő pályázatait. A pályázat részletes kiírása és a pályázati adatlapok az *Egyhazzene.lutheran.hu* honlapon található. Elektronikus hozzáférés hiányában írásban vagy telefonon lehet felvilágosítást és adatlapot kérni az alábbi címen: Kende Gusztáv, 8360 Keszthely, Hévízi út 46., illetve 06-20/770-3741. A pályázatok beadási határideje: május 20., illetve június 30. Késve és hiányosan beadott pályázatokat nem tudunk figyelembe venni.

Söderblom hazája fontos esemény előtt

„Én vagyok a szóló, ti a szólóvesszők...” (In 15,5)

Ez év januárban volt százötven esztendeje, hogy megszületett, és ugyancsak ebben az esztendőben, júliusban lesz a nyolcvanötödik évfordulója annak, hogy elhunyt Nathan Söderblom svéd evangélikus lelkész, vallástörténész, a modern általános vallástudomány egyik megeremítője és a nemzetközi ökumenikus mozgalom kezdeményezője, élete utolsó éveiben Uppsala lutheránus érseke.

Az 1866-ban Trönöben született ifjú hön szeretett és tisztelt lelkész atya nyomdokain kívánt haladni. Jelentős lökést kapott ehhez a keresztyén ifjúsági mozgalomtól, méghozzá egy igen meghatározó városban, Uppsalában, ahol egyetemi tanulmányait kezdte. A mozgalom nagy hatással volt rá, itt kapta meg az első igazi impulzusokat a vallástörténeti kutatásokhoz, különösen pedig a missziói munkához. Ennek eredményeként eljutott Amerikába, a számára igen nagy élményt jelentő nemzetközi keresztyén diákkonferenciára, ahol olyan jeles személyiségekkel került baráti kapcsolatba, mint például a metodista evangélikus, *John Mott* (1865–1955). Az ő legismertebb könyvének címe (*The Evangelization of the World in This Generation – A világ evangelizálása ebben nemzedékben*) – a 20. század elején szinte missziós jelmondatává vált.

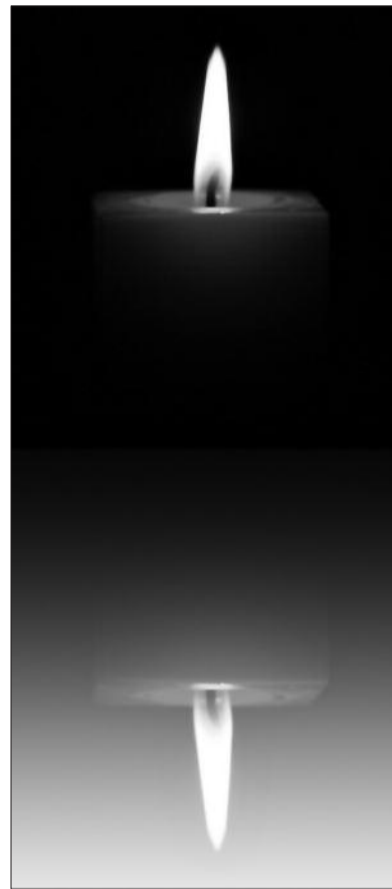
Söderblom hazatért, és hamarosan megkapta lelkészi oklevelét, majd Svédországból Franciaországba vitt az útja: párizsi követtségi lelkész lett. Itt szembe-sült igencsak közelről az egyszerű emberek feszítő nagy szociális problémákkal, a szegénységben tengődő rétegek szenvedésével, az emberek hitehagyottságával. Amellett, hogy a kikötőkben, a tengerészek között is próbált evangelizálni, vallástudományi stúdiumokat folytatott a Sorbonne Egyetemen. (Érdekesség, hogy ekkortájt behatóan érdeklődött más vallások, kiváltképp a buddhizmus, illetve a perzsa, iráni vallástörténet kérdéseiről.) Miután megszerezte doktorátusát, azonnal visszatért szeretett Uppsalája egyetemére, a dogmatika professzora lett, de ezzel párhuzamosan Lipcsében is elvállalta a vallástudományi tanszék vezetését.

Söderblom nagy népszerűsége tett szert, előadásait folytonosan élénk érdeklődés kísérte, hiszen mély hittel és reménységgel szólította meg hallgatóit. Talán ez a népszerűség is hozzájárult ahhoz, hogy a csupa szív svéd teológusprofesszort – aki a népek közötti megbékélés és a vallások közötti közeledés ügyének már ekkor rendkívül érzékeny és aktív hirdetője – a svéd uralkodó kinevezte hazája érsekévé.

1914-et mutatott a naptár. Kitért az első világháború. Svédország lutheránus érseke nyugtalan, tollat ragad, felhívást fogalmaz a protestáns egyházi vezetőkhez, hogy sürgősen és „nyomatéko-

san figyelmeztessék azokat, akiknek hatalmuk és befolyásuk van arra, hogy véget vessenek a vérontásnak”. Sajnos a vérontás egyhamar nem szűnt meg, s a háborúskodásban részt vevő államok egyházi vezetőinek első találkozására is közel öt esztendőt kell várni (1919).

Söderblom azonban hajthatatlan, fejében még nagyobb terv körvonalazódik: az első keresztyén világkonferenciáé. Kezdeményezésére fog megalakulni a Gyakorlati Kereszténység Világkonferenciája, a Life and Work mozgalom, amely az Egyházak Világtanácsa előzményének, az ökumenikus mozgalom első kezdeményezésének tekinthető. A Söderblom szervezésében megtartott 1925-ös stockholmi világkonferencián a római egyház kivételével minden felekezet

képviseltette magát, s nem kisebb dolgokat rögzítettek, mint hogy a jövőben együtt fogják keresni, miben tudnak segíteni a gazdasági, társadalmi, faji kérdésekkel küszködő emberiségnek, különösen az öreg kontinensnek, Európának. Óriási dolog volt ez! S ugye mennyire aktuális az üzenete ma is... (A katolikus egyház feje, XI. Pius pápa ekkor még enciklikában tiltotta meg a római katolikusoknak, hogy bármilyen nem

katolikus kezdeményezésű egységkeresésben részt vegyenek.)

Az életében jelentős egyháztani nézeteket megfogalmazott, az ökumenikus és a béketeológia megeremítője, de Luther-kutatóként és gyakorlati teológusként is jelentőset alkotó Nathan Söderblom nem érte meg az újabb világéget, a fajgyűlölet kiteljesedését, világméretű, antifasiszta legyőzését, majd az Egyházak Világtanácsának életre hívását. Nem volt azonban véletlen, hogy halála előtt alig egy évvel a keresztyén egység ügyében végzett fáradozásaiért elnyerte a Nobel-békedíjat. Elgondolkodtató, hogy ha Söderblom nem hal meg 1931-ben, hanem tovább küzd, milyen hatással lehetett volna az elkövetkező európai történésekre...

A világ számára mindig is botrány volt Krisztus követőinek egymással való gyűlölködése, s az utóbbi időkben egyre erősebb a vágy, hogy a keresztyén egyházak a széthúzás és elkülönülés helyett közeledjenek egymáshoz. Az ökumené célja Söderblom óta, valamint az 1948-as amszterdami ökumenikus „zászlóbontás” óta nem változott: viszálykodásmentesség, a Jézus Krisztusról szóló közös biznyságtétel, a közös fellépés a társadalmi igazságtalanságok ellen, a világbéke érdekében.

Svédország tisztelettel őrzi egykori pacifista érsekének, Nathan Söderblomnak az emlékét. Nemhiába ég mindig nyugvóhelyén, az uppsalai dóm oltárterében egy szál hosszú fehér gyertya.

S talán az sem véletlen, hogy Söderblom hazája, Svédország ad otthont idén egy újabb történelmi eseménynek: a reformáció emléknapiján a svédországi Lund városában a pápalátogatásnak. (Különös jelentőségű lehet ez az ideai kubi „Kelet-Nyugat-találkozó” után.) Kétségtelenül történelmi a helyszín. Azért is, mert – amint a találkozó hírét nálunk idén januárban közreadó Magyar Távirati Iroda híréből kiderült – „a város székesegyháza 500 évig katolikus volt, 500 éve pedig evangélikus, így mindenképp alkalmas helyszín a közös imádkozásra”.

Fabiny Tamás evangélikus püspök, a Lutheránus Világszövetség alelnöke szerint *Ferenc* pápa svédországi látogatása meghatározhatja és az ökumené felé tereli a reformáció emlékévé, rávilágítva arra is, hogy öt évtizede – a második vatikáni zsinatnál egy időben – indult el a római katolikusok és az evangélikusok között az intézményesített párbeszéd: egy ötven éve gyakorlatilag megszakítás nélküli, igen magas szintű teológiai diskurzus.

■ KERECSENYI ZOLTÁN

„Jézus vére kötelez”

Szabó János lelkésziktatása Győrben

Virágvasárnap délutánján, március 20-án iktatta be hivatalába a Győri Evangélikus Egyházközség megválasztott lelkészét, Szabó Jánost Kiss Miklós győrmosoni esperes. A nádorvárosi templomban tartott ünnepi istentiszteleten az egyházmegye lelkészi vezetője, valamint az újonnan beiktatott lelkész hirdette Isten ígését. Énekel szolgált a gyülekezet kórusa Váray Tamás vezetésével.

„A Krisztustól jövő fényt vidd az emberek életébe – biztatta szolgatársát In 5,14 alapján tartott prédikációjában Kiss Miklós –, mert ez a világosság képes arra, hogy életet megváltoztasson.”

Szabó János nehezen tudott megszólalni a meghatottságtól, amikor több mint két és fél évi helyettes lelkészi szolgálat után először lépett a szószék-re beiktatott lelkészként. Ézs 53,1–7 alapján tartott igehirdetésében kifejtet-

te, mit lát feladatának a győri hívek körében. „A vér kötelez” – fogalmazott. „Kötelez Jézus vére, ami szeretetből ontatott ki.” Elmondta, hogy Jézuson akar tájékozódni. Nem az érdekek, megrögzöttségek vagy a korszellem áll számára a középpontban, hanem Jézus Krisztus. Hozzátette azt is: „Ebben a gyülekezetben öröm és megtiszteltetés szolgálni. De néhány dolgon változtatni kell.”

Az istentisztelethez kapcsolódó közgyűlésen *dr. Galli Csaba* felügyelő üdvözölte az egybegyűlteket, majd köszöntések hangzottak el. Elsőként *Rátz András* egyházmegyei felügyelő fejezte ki örömét az ünnep alkalmából. Az egyházkerület részéről *Szemerei János* püspök és *Mészáros Tamás* felügyelő adta át jókívánásait a frissen beiktatott lelkésznek. A győri egyházközség képviselőjében pedig *Csorba János* igazgató lelkész köszöntötte Szabó Jánost és feleségét.

A lelkésziktatási ünnepséget szeretetvendégség zárta a templom alagsorában.

■ AM

Mindannyian az én szeretett zsványaim

Beszélgetés Gyurkóczy Aranka börtönlelkésszel

Charles W. Colson, a Nemzetközi Testvéri Börtöntársaság megalapítója 2012-ben hunyt el. Richard Nixon amerikai elnök egykori tanácsadója volt, megterése után életét a börtönmisszióknak szentelte. Ő a névadója annak a díjnak, amelyet a Magyar Testvéri Börtöntársaság alapított még 2012-ben, és amelyet évente adnak át két önkéntes munkatársuknak. Legutóbb, múlt év novemberében – Nagy József katolikus testvér mellett – az aradi börtönben hosszú évek óta szolgáló Gyurkóczy Aranka evangélikus börtönlelkész is átvehette a rangos kitüntetést.

– Hívőre könnyen kerülhet az ember, de a börtönlelkésznek is ugyanilyen könnyű az útja „a rácsok mögé”?

– Sem nem könnyű, sem nem rövid, sem nem egyenes. Sőt énnekem még a lelkészséghez vezető utam is hosszú és kanyargós volt.

– Csak nem volt az is rácsokkal szegélyezve?

– Istennek hála, nem, bár 1956 után én is a közelükben jártam. Amikor a kolozsvári teológia tanári karából néhányat és számos teológust is a rácsok mögé dugtak, mi, női hallgatók valamivel könnyebben megúsztuk. Minket csak exmatrikuláltak, magyarul szólva kirúgtak az egyetemről. Pedig én ott akkor már végzős lettem volna, mert a negyedik évet jártam.

– Az sem lehetett éppen leányálom. Gondolom, többüknek az életpályája derékba tört.

– Így van. Viszont mivel én tanítóképzőt végeztem, és a környékünkön nagy volt a pedagógushány, a tanügyben alkalmaztak. Még így is eltelt néhány esztendő, amíg valamelyest enyhült a politikai légkör, és erre sor került. Szülőfalumban, Fazekasvársádon tanítottam, innen kerültem 1981-ben Aradra. Az 1989-es fordulat után a teológiai tanulmányaimat is befejezhettem. Lévíta lelkészként szenteltek fel, és ezt követően hitoktató tanár lettem.

– De még mindig nem börtönlelkész...

– Börtönpasztorációra 2004-ben Sárospatakon szereztem képesítést, oklevelet. Lelkigondozásra már 1997-től rendszeresen bejártam az aradi fegyházba, istentiszteleteket is tartottam a magyar fogvatartottaknak. Nemcsak az evangélikusoknak, ökumeni-

GYURKÓCZY ARANKA tanítónő, hitoktató. Fazekasvársádon született 1934. július 18-án. 1952–55 között helyettes tanár szülőfalujában. Az 1956-os forradalom után megszakadt teológiai tanulmányait 1991-ben fejezte be. Az aradi 1-es és 21-es számú általános iskolában volt hitoktató. Módszertani előadásokat is tartott. Közösségi úti élményeit, vallásos elmélkedéseit az aradi evangélikus egyházközösség gyülekezeti lapja és a *Nyugati Jelen* közölte. 1992-ben Márki Sándor-érdemlevelet kapott. A Colson-díj egyik tavalyi kitüntetettje.

kus szellemben más vallásúaknak is. És nem csak magyar nyelven. Mivel a görögkeletieknek nincsenek női lelkészeik, az elítélt nőknek az ő kápolnájukban románul is szolgálók. Történik ez a saját kérésükre.

– Hallottam, hogy a pasztorációval nem áll meg a határon sem.

– Arad ugye közel van a határhoz, de az európai integrációval a határok is légiesednek. Nagyon megnőtt a jövő-s-menés mindkét irányban. Azoké

is, akik egyenes úton, de azoké is, akik ferde utakon járnak. Egyszóval ülnek már magyar állampolgárok az aradi börtönben, meg románok is a túloldalon. Lelkileg őket is el kell látni, őket is fel szoktam keresni az evangélium szavaival.

– A börtönlelkészek hívei között mostanában nemcsak a szomszédos országok polgárai, de a saját politikusaink is megszapordtak.

– Hát igen, ez tény. A politikusokról jut most eszembe, tudják vajon, hogy ki is az a Charles Colson, akiről a díjat elnevezték? Nem?! Nem állt ő távol a politikától, de még a rácsoktól sem. Nixon elnök tanácsadója volt, a Watergate-botrány miatt hét hónapot börtönben töltött, utána viszont megtért, és Krisztus hitvallója, a börtönvilág reformátora lett.

– A novemberi díjátadás előtt hangzott el Boros Lajos vallomása, aki huszonkét évet töltött a rácsok mögött. Börtönlelkészének szolgálatai nyomán győződött meg Isten végtelen szeretetéről, merített lelkiériőt szinte reménytelen helyzetének elviselésére. Bennem viszont felmerült a kételkedés is: huszonkét esztendő börtön után vajon még milyen esélyei maradhattak a beilleszkedésre?

– A reintegráció valóban igen nehéz, egyházi, társadalmi összefogásra, ahogy mi, börtönlelkészek mondjuk, utógondozásra is nagy a szükség. Amit én itt, Aradon tapasztaltam, hogy sok szabadult nem szívesen tér vissza korábbi lakóhelyére. Úgy gondolja, hogy itt, a nagyváros anonimitásában könnyebben kezdhet új életet. Én övelük is tartom a kapcsolatot, igyekszem továbbra is lelki, esetleg nem csak lelki támaszuk lenni. Ők és mindazok, akik még bent vannak, mindannyian az én szeretett zsványaim. Igen, mert egyedül csak a szeretet tud megváltoztatni. Ezt a kegyelmet én megkaptam az Úristentől, ezért meg vagyok győződve, hogy küldetésem a börtönpasztorációra tőle származik.

■ KRAJNIK-NAGY KÁROLY

Forrás: *Evangélikus Harangzó*

Államosított templomok Diyarbakır városában

A török kormány államosított minden templomot Diyarbakır történelmi belvárosában – adta hírül az *Agos* örmény hetilap a napokban. A rendelettel az állam tulajdonába került a Surp Giragos-templom, a Közel-Kelet egyik legnagyobb örmény temploma, továbbá egy protestáns, egy szír ortodox, egy káld és egy örmény katolikus templom. A keresztény hagyományokkal rendelkező dél-anatóliai városban a jövőben egyetlen templom sem nyílik meg szentmisére, istentiszteletre. A kormányrendelet ismertető beszámolóából az is kiderül, hogy gyorsított eljárásban hozták meg az államosításról szóló döntést, és a templomok mellett további 6300 telket is állami tulajdonba vettek a kurd lázadók és a török biztonsági erők között folyó harcok miatt romhalmazzá vált óvárosban.

Adnan Ertem, az állami műemlékvédelmi alapítvány igazgatója azt nyilatkozta az örmény lapnak, hogy az államosítással a műemlékek védelmét kívánják biztosítani. A döntés szükségességét

azzal is indokolta, hogy állami irányítás alatt akarják újjáépíteni az óvárost.

Diyarbakır Törökország délkelet-anatóliai régiójában, a Tigris folyó partján található, a régió második legnagyobb városa. Törökország tíz legnépesebb települése között tartják számon. A 600 ezer fős lakosság túlnyomó része kurd származású. A selyemúton fekvő város mindig is híres volt kultúrájáról, művészeti értékeiről és kereskedelmi jelentőségéről.

A helyi kereszténység kezdetei a késői antikvitásig nyúlnak vissza. Diyarbakır az első világháborúban az örmény népiertás egyik helyszíne volt. Az utolsó érseknek 1915-ben kellett elhagynia a várost, miután a kurdok és törökök az egyházmegye területén közel félmillió keresztényt lemészároltak. 1966 óta a káld katolikus püspöki széket névlegesen ismét betöltik, de a püspök Isztambulban székel. Ma elenyésző az örmény keresztény lakosság számaránya a városban.

Forrás: *Vatikáni Rádió*

Benkások a magyar zászló és címer napján

„Örök életükben fogják tudni, hogy valamit tettek a hazáért, ha csak ilyen picikét, mákszemnyit, akkor is!” – nyilatkozta *Szikora Róbert* dalszerző, énekes a szarvasi Benka Gyula Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola énekkaráról március 16-án, a magyar zászló és címer napján.

Idén második alkalommal ünnepeltük hivatalosan e napot, bár még csak kevesen tudnak róla. Ezért is vállaltuk szívesen és büszkén, hogy a szervezőkkel és a médiával karöltve egy olyan megmozdulásban vegyünk részt, mely felhívja az emberek figyelmét nemzeti szimbólumaink megünnepelésére.

A magyar zászló tiszteletére az elmúlt évben országos dalpályázatot írtak ki általános és középiskolásoknak. Benevezett a pályázatra iskolánk énekkara is, amelyet a zsűri a legjobbnak, legkreatívabbnak talált. Akkor meghívást kaptunk a Trikolór gála díjátadó ünnepségére, ahol énekkarosaink – *Szikora Róbert* és *Szilágyi Ákos*

közös dalát, a *Lobogó dalt* előadva – hatalmas sikert arattak a pesti közönség előtt.

Idén március 7-én meglepő és érdekes kéréssel fordult hozzánk a szervező, *Szilágyi Ákos*. Megkérte csapatunkat, hogy „flashmob” (villámcsödület) keretében ismét adjuk elő a dalt Budapesten, a Deák téren. Diákjaink nagy örömmel vállalták, hogy felelevenítsük a tavalyi produkciót, hisz nemcsak a dalt szerették nagyon énekelni, de belsőleg is azonosultak a szövegben megjelenő magyarságtudattal.

Mindannyiunk számára nagyon fontos, hogy tudjuk, hová tartozunk, és ne csak ésszel tudjuk, de szívvel is büszkén vállaljuk, s ha kell, hirdessük.

■ PARASZT ATTILÁNÉ

énekkarvezető, Benka Gyula Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Óvoda

Képek és a teljes televíziós nyilatkozat az iskola honlapján: Benka.hu (X)

Istentisztelet-közvetítés a Kossuth rádióban

Az Ikladi Evangélikus Egyházközösség

Iklad Aszód szomszédságában, a Galga völgyében fekvő település. A török uralom alatt elnéptelenedett falu helyén 1728-ban a *Ráday* család major-ságot létesített. Mivel a birtok munkaerőgondjait a majorsági gazdálkodás sem oldotta meg, *Ráday I. Gedeon* bécsi ágensei révén evangélikus vallású német földműveseket fogadott birtokára Baden és Württemberg tartományból. Az első telepescsoport 1752 tavaszán érkezett meg a faluba. Ez az év a falu újrateremtésének időpontja. A következő év tavaszán Stájerországból, az Enns völgyéből – főként Tauplitzból – evangélikus hitük miatt elüldözött osztrák földművesekkel egészült ki a lakosság: a református vallású *Ráday I. Gedeon* gróf nagylelkűen befogadta őket.

A több hullámban érkezett telepesek számára fontos szempont volt az, hogy a közelben találjanak olyan evangélikus gyülekezetet, ahonnan gondozzák őket, és anyanyelvükön végzik közöttük a szolgálatot. Aszódon akkor már évtizedek óta éltek evangélikus német iparosok, akik

számára anyanyelvükön is tartottak istentiszteletet.

Iklad százötven évig mint leánygyülekezet Aszódhoz tartozott. Amíg nem volt templomuk, az iskolában tartották istentiszteleteiket, a nagyobb ünnepeken pedig Aszódra jártak templomba. 1788-ban haranglábat építettek. Régi álmuk teljesült, amikor 1834-ben elkészült templomuk, melynek minden költségét a hívek állták. A 20. század elejére már kicsinek bizonyult az épület, ezért a gyülekezet elhatározta, hogy megnagyobbíttatja. Így nyerte el mai formáját 1902-ben.

Evangélikus istentisztelet a Kossuth rádióban

Április 24-én, a húsvét ünnepe utáni 4. (Cantate) vasárnapon 10.04-től istentiszteletet közvetít a Kossuth rádió az ikladi evangélikus templomból. Igét hirdeti *Babka László* lelkész.

Iklad 1906-ban önállósodott, 1907-ben parókiát épített, és meghívta első parókus lelkészét.

A rendszerváltást követően a gyülekezet a korábbi iskolája után pénzbeli kárpótlásban részesült. Ebből épülhetett meg 1995-re – komoly összefogással – a gyülekezeti ház, úgy, hogy minden munkát a tagok végeztek el felajánlasként. 2002-re, a falu újrateremtésének kétszázötvenedik évfordulójára a templomot és a lelkészlakást kívül-belül felújították.

Az evangélikus közösség ezerháromszáz lelkes. A fiataloknak a megszokott heti alkalom mellett évente több tábor is szerveződik. Külön színtart az alkalom között a női bibliaóra, amelynek évzárásaként családi napot tartanak. Az énekkar lelkes szolgáló közösségként gazdagítja a gyülekezet életét. A többnapos kirándulások is a közösség megerősítését szolgálják. A hazai és külföldi testvérgyülekezeti kapcsolat mellett különlegesnek mondható az az ökumenikus kötelék, amely a tauplitzai katolikus testvérekkel köti össze az ikladi evangélikus közösség tagjait.

HIRDETÉS

Dies Academicus az Evangélikus Hittudományi Egyetemen. A konferencia témája: *Isten felénk forduló arca: megváltáskoncepciók és reflexióik a zsidó-keresztény hagyományban.* Időpont: április 13., szerda, 9.30-tól. Cím: 1141 Budapest, Rózsavölgyi köz 3.

Program: 9.30–9.45 köszöntés • 9.45–10.20 Közös sémi anyag és héber specifikum: *a páda és gál jelentése az Ószövetségben* – Karasszon István (Károli Gáspár Református Egyetem, Budapest) • 10.20–10.55 *Váltság, megváltás, megváltottak. Újszövetségi szempontok* – Martos Levente Balázs (Győri Hittudományi Főiskola) • 10.55–11.15 szünet • 11.15–11.50 *A zsidóság messiáshite: a prófétaktól Saul fiáig* – Lichtmann Tamás (Országos Rabbiképző – Zsidó Egyetem, Budapest) • 12.50–12.25 *Was versteht der christliche Glaube unter Erlösung? Einige Anmerkungen zu Problemen mit unseren soteriologischen Leitbegriffen (Mit értünk keresztény hívőként megváltáson? Észrevételek a szoteriológia fogalmának problémáival kapcsolatban)* – Michael Beintker (Westfälische Wilhelms-Universität, Münster) • 12.25–12.35 szünet • 12.35–13.25 orgonaimprovizációk bibliai igék nyomán – Pálúr János (a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem orgona- és improvizációtanára, a faszori református gyülekezet orgonistája); szótól énekel Kun Ágnes Anna, orgonán kíséri Finta Gergely; helyszín: a zuglói evangélikus templom • 13.30-tól ebéd.

Kérjük, részvételi szándékát az ebédigény megjelölésével április 8-ig jelezze a teologia@lutheran.hu e-mail-címen vagy az 1/469-1050-es telefonszámon.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Jézus mondja: „*Én vagyok a feltámadás és az élet, aki hisz énbenem, ha meghal is, él; és aki él, és hisz énbenem, az nem hal meg soha.*” (Jn 11,25–26) Hálás szívvel mondunk köszönetet mindazoknak, akik drága szeretünk, *Molnár Magdolna Katalin* temetésén megjelentek, sírjára virágot helyeztek, és fájdalomunkban együtt éreztek velünk.

A gyászoló család

Húsvét ünnepe után 2. vasárnap (Misericordia Domini) – 1Pt 2,20b–25

A kereszt jelét rajzolja elénk

Mi vigasztal a szenvedésben? Ez volt a kérdése az első Péter-levél kis-ázsiai címzettjeinek, és ez az én kérdésem is. A vigaszra sokkal inkább rászorulok, mint az önmenedzselő ügyeskedésre, amivel mindig én kerülhetnék előnyösebb helyzetbe.

De hol találhatok rá, amikor Bánk bánnal mondanám: „Nincs a teremtésben vesztes, csak én!” Az indokolatlan, igazságtalan szenvedés terhéről ír a levél szerzője, amikor a jó kitarató cselekvése miatt kapott rosszat említi, sőt azt elhívásunk részeként határozza meg. Honnan kaphatok erőt ennek az elhordozásához?

Példát adott. A válasz egyik kulcsszava a példa. Tehát abból kaphatok vigaszt, hogy a szenvedésem nem példátlan. Laposnak tűnik ez a fordulat, amely példaként hivatkozik Jézusra. Az eredeti szövegben szereplő kifejezés viszont nem pusztán elgondolkodtató ötletet jelent, hanem egy levél eredeti fogalmazványát, amelyre elengedhetetlenül szükség van a másolat elkészítéséhez. Mint amikor a tanító előrajzolja a megtanítandó betűt a sor elejére, a kisdíáknak pedig utána kell rajzolnia. Krisztus élete és szenvedése az egyetlen hiteles minta, amelyhez bárki hozzámérheti a saját életvitelét, lelkiületét és azt is, amit elérni szeretne. Viszont felülmúlhatatlan és utólagos példaként a tekintetben is, ahogyan ő túrta a szenvedést. A mi Mesterünk a kereszt jelét rajzolja elénk, a sor elejére. Utánozni nem tudjuk, de a magunk kicsi keresztjét fölvehetjük.

KÉTHETI ÚTRAVALÓ

Jézus Krisztus mondja: „*En vagyok a jó pásztor. Az én juhaim hallgatnak a hangomra, és én ismerem őket, ők pedig követnek engem. En örök életet adok nekik...*” (Jn 10,11a.27–28a)

Húsvét ünnepe után a 2. héten az *Útmutató* reggeli s heti igéiben a feltámadott és élő Krisztus áll előttünk, s jó pásztoroként a halálból örök életre vezet nyáját. „Az Úr az én pásztorom, nem szűkölködöm.” (GyLK 683) Jézus „Krisztus meghalt mindenkiért, hogy akik élnek, ezután ne maguknak éljenek, hanem annak, aki értük meghalt és feltámadt.” (2Kor 5,15; LK) Fedezzük fel! *Misericordia Domini*: „...az Úr szeretetével tele van a föld.” (Zsolt 33,5) Mert úgy szerette Isten e világot (lásd Jn 3,16), hogy egyszülött Fiát a Golgotán feláldozta jóvátételül, vágóhídra szánt bárányként, értünk, tévelygő juhokért. (Lásd Ézs 53) Így jelenti ki önmagát: „*En vagyok a jó pásztor, én ismerem az enyéimet [...], és én életemet adom a juhokért.*” (Jn 10,14.15) A jó pásztorról mondott rejtélyes beszédét nem értették követői, ezért Jézus így is kijelentette magát: „...én vagyok a juhok ajtaja. En vagyok az ajtó. [...] én azért jöttem, hogy éljétek legyen, sőt bőségben éljétek” (Jn 10,7.9.10) s üdvözüljenek juhaim. *Luther* vallomása a miénk lehet: „En Krisztus kedves báránya vagyok. Jó pásztor ő, aki megkeresi elveszett juhocskáját; vállára vesz, nekem csak engednem kell, hogy hordozzon. Míg báránya maradok, és tőle botorul el nem szakadok, addig nem veszhetem el!” A jó pásztor tanított, evangéliumot hirdetett, gyógyított, és így szólt tanítványaihoz: „*Az aratnivaló sok, de a munkás kevés.*” S kiküldte bojtárjait „*Izráel házában elveszett juhaihoz [...], hirdessétek: elközelített a mennyek országa!*” (Mt 9,37; 10,6.7) Főpapi imádságában értünk könyörög a főpásztor: „...*azokért is, akik az ő szavukra hisznek énbennem; hogy mindnyájan egyik legyenek...*” „*Atyám, azt akarom, hogy akiket nekem adtál, azok is ott legyenek velem, ahol én vagyok, hogy lássák az én dicsőségemet...*” (Jn 17,20.21.24) Jézusnak ez utolsó akarata a pásztorolt gyülekezet reménye, mert: „*Ő az igaz Isten és az örök élet.*” (1Jn 5,20) S ő nem hagyta magára gyülekezetét, mert az Úr „*adott némeleket apostolokul, másokat prófétáku, ismét másokat evangélistáku vagy pásztorokul és tanítóku [...], hogy minden egyes tagja [...] épüljön szeretetben.*” (Ef 4,11.16) Az Olajfák hegyén „*így szólt hozzájuk Jézus: Mindnyájan megbotránkoztok bennem ezen az éjszakán, mert meg van írva: »Megverem a pásztor, és elszélednek a nyáj juhái.« De miután feltámadtam, előttetek megyek Galileába.*” (Mt 26,31–32; lásd Zak 13,7) Búcsúbeszédeiben is kijelentette magát övéinek: „*En vagyok az út, az igazság és az élet; senki sem mehet az Atyához, csak énáltalam.*” (Jn 14,6) „...*ha nem hiszitek, hogy én vagyok, meghaltok bűneitekben...*” (Jn 8,24; lásd 2Móz 3,14) Kérdi: „*Jézus, te vagy az út magad. / Siess, add nekem – magadat!*” (EÉ 396,5)

A VASÁRNAP IGÉJE

Értünk szenvedett. A vigaszkereső kérdésre adott válasz viszont továbbmegy ennél. Krisztus nem csak példát adott nekünk. Amikor igénkben azt halljuk, hogy Krisztus értünk szenvedett, bűnünket felvitte a fára, és az ő sebei által gyógyultunk meg, az jóval többet jelent annál, hogy mintát kaptunk. Szép, hasznos szokásnak tartom a „WWJD” feliratú karkötők hordását. Ezek minden helyzetben erre a kérdésre emlékeztetik viselőjüket: „What would Jesus do?” „Mit lenne Jézus?” Hatalmas ereje van, ha a tetteimet, szavaimat ehhez szabom. Mégis úgy látom, sok helyzetben erre a kérdésre csak ezt tudom válaszolni: megváltaná a világot, eltörölné a mindent behalózó bűnt. Ezt pedig én nem tudom megtenni. Luther szavaival: „Nem csupán példát adott, hanem magát adta oda kincs gyanánt.” Krisztus szenvedése számomra, szenvedő ember számára nem pusztán minta, hanem az egyetlen esély, az egyetlen lehetőség a szabadulásra. Az ő sebei nekem nemcsak példák, mert az engem illető sebeket szenvedte el. Ezért énekeljük évszázadok óta: „*Jézus, sebeidnek mélye / Vigasztalja lelkemet.*” Ez az ige az aktuális problémáinkat összeköti a golgotai megoldással. Mi vigasztal a szenvedésben? Hogy Krisztus értem, helyettem szenvedett.

Lelkünk pásztor. De mitől válhat vigasszá számomra Krisztus szenvedése? Attól, hogy hozzá tartozom. Ezt fejezi ki a mai vasárnapunk központi üzenete,

amely úgy tanúskodik Jézusról, mint a mi jó pásztorunkról. Vigaszt máshol nem találunk, csak nála. Mindenütt tévelygés van, ahol nem Jézus pásztor, pászort, védelmet, közösséget, életet, helyes, Istennek tetsző magatartást csak nála kaphatunk. Ez azt jelenti: a vigasztalás kulcsa az, hogy az ő nyájába tartozom. Azt, hogy az ő pásztorosága igazi gondviselést jelent, éppen az értünk viselt szenvedése és halála garantálja. Emiatt bízhatunk abban, hogy nála együttérzésben és szabadulásban van részünk, hiszen már eddig is annyit áldozott értünk.

A keresztthordozó pásztorral való közösség nemcsak reményt ad, meg is változtat. Hiszen azért halt meg a kereszt, hogy ezentúl az igazságnak éljünk, és hogy meggyógyuljunk. Ez az előjegyzése a keresztény ember életének: a kotta elejére Krisztus által odarajzolt kereszt. És ez az előjegyzés minden megváltoztat, felemel. A saját, céltalannak tűnő szenvedésemet is. Mi vigasztal a szenvedésben? Hogy van pásztorom: Krisztus.

A megtalált vigasztalás. Vigasztalást kerestek a kétezer évvel ezelőtti olvasók, és mi, mai ígellőktől is azt keressük. Meggyőződésem, hogy meg is találhatjuk Krisztusban, aki velünk szenved, értünk szenved, és a mi jó pásztorunk. Ámen.

■ TÓTH KÁROLY

Imádkozzunk! Uram, jó pásztorom! Nélküled csak tévelyegni és kétségbeesni tudok. A te vigasztalásodra van szükségem szenvedéseim között. Add, hogy megtaláljam a te szenvedésedben! Ámen.

„...*ha valaki Krisztusban van, új teremtés az: a régi elmúlt, és íme: új jött létre.*” (2Kor 5,17)

Húsvét ünnepe után a 3. héten az *Útmutató* reggeli és heti igéiben az élő Krisztus gyülekezetének életjeleit szemlélhetjük. Jézus részesít győzelmében, ezért ujjongjatok! Urunk a feltámadásával örökkévaló örömet szerzett népének. *Jubilate: »Örvendő, egész föld, az Istennek!«* (Zsolt 66,1) „Áldott az Isten, a mi Urunk Jézus Krisztus Atyja, aki megáldott minket minden lelki áldással a Krisztusban.” (Ef 1,3; LK) „Ujjongjatok az Úr előtt az egész földön! Szolgáljatok az Úrnak örvendezéssel! Vigadozva járuljatok színe elé!” (GyLK 739,1) *Luther* tanítja a Szentlélekben való örömről: „Szívünk pedig örvend, mikor Krisztus feltámadását magunkra vesszük, s látjuk, ő hogyan győzte le javunkra a bűnt, halált és ördögöt, hogy általa mi is örökké éljünk. Ez az igazi, örökre megmaradó öröm, amelyet soha senki nem vehet el tőlünk.” Jézus kijelenti: „*En vagyok a szőlőtő, ti a szőlővesszők.*” És hatszor kéri: „*Maradjatok énbennem...*” „*Az lesz az én Atyám dicsősége, hogy sok gyümölcsöt teremtek...*” (Jn 15,5.8) A szeretet apostola az élő Krisztus-hit győzelméről tanít: „*Mert minden, ami Istenből született [újonnan, felülről], legyőzi a világot, és az a győzelem, amely legyőzte a világot, a mi hitünk.*” (1Jn 5,4) Krisztus szeretete szorongatja Pált, hogy ne önmagának éljen, hanem az érte is meghalt s feltámadt Úrnak. Isten tett mindent újjá, és békéltetett meg minket önmagával, „*és nekünk adta a békéltetés szolgálatát.*” (2Kor 5,18) Jézus tanítja benne hívó népét: „...*aki bűnt cselekszik, az a bűn szolgája. Ha pedig a Fiú megszabadít titeket, valóban szabadok lesztek.*” (Jn 8,34.36) Az ő neve: Üdvözítő, Szabadító, Megváltó Úr! (Lásd Mt 1,21; Lk 2,11) Jézus hatszoros „*maradjatok énbennem*” parancsára Pál a heti igével s ezzel a kijelentéssel felel: akik Krisztusban vannak, Lélek szerint járnak! „*De akiben nincs Krisztus Lélek, az nem az övé. Ha pedig annak Lélek lakik bennetek, aki feltámasztotta Jézust a halottak közül, akkor az, aki feltámasztotta a Krisztus Jézust [...], életre kelti halandó testeteket is a bennetek lakó Lélek által.*” (Róm 8,9.11) Pilátus semmiféle bűnt nem talált Jézusban; „*Íme, az ember!*” A zsidók szerint elkövette az istenkáromlás bűnét (lásd 3Móz 24,16), s „*a törvény szerint meg kell halnia, mert Isten Fiává tette magát.*” (Jn 19,5.7) A mennyei Jeruzsálemben jutlességre Jézus ujjongó gyülekezetének szolgálata: „...*az Isten és a Bárány trónja lesz benne: szolgálói imádják őt, és látni fogják az ő arcát, és az ő neve lesz a homlokukon. [...] az Úr Isten fénylik fölöttük, és...*” (Jel 22,3–5) „A mennyekben, a mennyekben / Vár öröm végtelen. / Nem némul el az énekszó. / Zeng, ujjong szüntelen. // Megnyerni mennynek örömet / Készíts el, Jézusom! / Te értem hullott véredért / Vár engem irgalom. / Mi jó most áment mondani...” (EÉ 527)

■ GARAI ANDRÁS

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (április 10.)

Hű az, aki elhív erre titeket; és ő meg is cselekszi azt. 1Thessz 5,24 (1Kir 8,56b; Jn 10,11–16[27–30]; 1Pt 2,20b–25; Zsolt 136) A Mózes által adatott szövetség (melnévkés Egyiptomból, „a halál országából”) Jézus által („*aki megszabadít minket az eljövendő haragtól*”) megújult, új dimenziókban, új megfogalmazásban érvényes. („*Az az Isten akarata, hogy megszentelődjétek...*” Szent az, ami, aki az Úr.) Az Úr kezdeményez: elhív a Lélek által, és ő is viszi célhoz örök érvénnyel. Kegyelemből, hit által.

Hétfő (április 11.)

Aki szűken vet, szűken is arat, és aki bőven vet, bőven is arat. 2Kor 9,6 (Mal 3,10; Jn 10,1–10; 1Pt 4,1–11) Még Páltól is féligazság. Akár kevesebbet, akár többet vet a kelleténél, kárát látja. És ki van téve az időjárás kénye-kedvének. Ha szorongana is: dolgozik, hisz és remél. Kockáztat. Többet és mást nem tehet. Nem tehetünk mi sem. „...*okos istentiszteletként szánjátok oda testeteket élő és szent áldozatul.*...” (Róm 12,1) Kevesebb nem elég, több és jobb pedig nincs. Az Úr egész valónkra igényt tart, életünkben és halálunkban. Ha szorongnánk is emiatt, azt tesszük, amit a parasztember: kiadjuk a kezünkéből, amit kell; oda, ahova kell; annak, akinek kell; dolgozunk, hiszünk és remélünk. Mert Jézus feltámadott és él.

Kedd (április 12.)

Jézus mondta: Az ég színét meg tudjátok itélni, az idők jeleit pedig nem tudjátok? Mt 16,3b (Ám 4,13; Mt 9,35–10,1[2–4]5–7; 1Pt 4,12–19) A maga módján mindenki meteorológus (ízületek, szívszorítás stb.). Értjük-e vajon Isten történelmének aktualitását? A Jézus adta feltámadások és feltámadásszámba menő gyógyulások, életújulások (Isten országa jelenlétének jelei) az írástudókban csak újabb kételyeket keltek. Mi vajon értjük-e Isten országának: Jézus jelenlétének jeleit? „...*veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.*” (Mt 28,20) „*Aki az ilyen kisgyermekek közül egyet is befogad az én nevemért, az engem fogad be...*” (Mk 9,37) „...*amikor megtették ezeket akár csak eggyel is a legkisebb atyámfiai közül, velem tettétek meg.*” (Mt 25,40) És ha nem értjük: minő jel adatik nekünk? A „be nem fogadott” (meg nem fogant) kisgyermek vákuuma és az önző jólét szívó hatása miatt: a migránsáradat?

Szerda (április 13.)

Teljes bizonyossággal reménykedjétek abban a kegyelemben, amelyet Jézus Krisztus megjelenésekor kaptok. 1Pt 1,13 (Zsolt 33,21; Jn 17,20–26; 1Pt 5,1–7) A teljes bizonyosság és a reményesség feszültsége, a „már most” és a „még nem” a keresztény élet erőtere. Már most: megváltott titeket „*atyáitoktól örököltek hiábavaló életmódokból*” (1Pt 1,18) – írja az apostol a görög háterőről olvasóinak – oly módon, hogy „*újjászült minket élő reménységre Jézus Krisztusnak a halálból való feltámadása által.*” (1Pt 1,3) A reménytelenség bénít, zülleszt. Értelmetlennek állít be minden erőfeszítést. Az elbizakodottság pedig könnyelművé tesz: „*Aki tehát azt gondolja, hogy áll, vi-gyázzon, hogy el ne essék!*” (1Kor 10,12) A kegyelem reménye, amelyre újonnan születünk, Istennek tetsző tevékeny, küzdelmes élet erőforrása. Már most.

Csütörtök (április 14.)

Jézus mondta: Aki Isten akaratát cselekszi, az az én testvérem és az én anyám. Mk 3,35 (Ézs 29,13; Ef 4,[8–10]11–16; 1Pt 5,8–14) „...*istenfélelme csupán betanult emberi parancsolat*” – így bírálja Ézsaiás a népét. Akár jó is lehet a „betanult parancsolat”: megszabhatja az emberi együttélés rendjét, de mivel forrása csak szorongás, többnyire feleslegesen aprólékos. Nem „múlja felül az írástudók igazságát”, és hiányzik mögüle a „legfelsőbb” hitelesítés. Isten gyermeke, Jézus rokona az, aki Isten akaratát cselekszi. Szorongás vagy józan megfontolás mellett helyett hitből: „*Szeresd azért az Urat, a te Istenedet teljes szívedből...*” (5Móz 6,5) És: „*Szeresd felebarátodat, mint magadat!*” (3Móz 19,18 vö. Mt 22,37kk) „*Legyetek irgalmasok, amint Atyátok is irgalmas.*” (Lk 6,36)

Péntek (április 15.)

Tartsatok tehát bűnbánatot, és térjétek meg, hogy eltöröltessenek a ti bűneitek; hogy eljőjön az Úrtól a felüdülés ideje. ApCsel 3,19–20 (2Krn 30,9; Mt 26,0–35; 1Kor 1,1–9) A bűnös ember magából indul ki, és önmagánál ér célba. Maga marad. Megtérsni annyit, mint meghallani és elfogadni Isten szeretetét, amely megtestesült és leszállott hozzánk Jézusban, hozzá menekülni, rá hagyatkozni. Ezzel megszabad az ördögi kör, és a korábbi eltöröltetik. A bűn „szoldja”: a magány, a félelem és halál helyett eljön a fellelegzés, a felüdülés ideje. „...*akik az Úrban bíznak, erejük megújul.*” (Ézs 40,31)

Szombat (április 16.)

[A vak Bartimeus] így kiáltott fel: Dávid Fia, Jézus, könyörülj rajtam! Többen is rászóltak, hogy hallgasson, ő azonban annál inkább kiáltozott: Dávid Fia, könyörülj rajtam! Mk 10,47–48 (Zsolt 22,20; Jn 14,1–6; 1Kor 1,10–17) Tisztában volt magatehetetlenségével és a vissza nem térső pillanat jelentőségével is. Vakságából Jézus emelheti ki a feltámadással egyenértékű gyógyítással. Életújulás, megtérés dolgában Bartimeusok vagyunk. De csodáért kiálthatunk ahhoz, aki az életet leteszi és felveszi, aki az életet nemcsak elveszi, de adja is. Az újat is.

■ KRÄHLING DANIEL

KRÓNKA

Az Evangélikus Élet magazin kéthetente megjelenő hírlevele

E-mail: evel@lutheran.hu. • EvÉlet online: www.evangelikusélet.hu.
• Hirdetésfelvétel: hirdetes@evel.hu. Előfizetés: kiado@lutheran.hu.
• Szerkesztőség: 1091 Budapest, Üllői út 25. fszt. 2. Tel.: 06-20/824-5519.
Szerkesztőségi titkár (hirdetési ügyek referense): BALLA Mária (maria.balla@lutheran.hu). Főszerkesztő: T. PINTER KÁROLY (karoly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztő: DOBSONYI SÁNDOR (sador.dobsonyi@lutheran.hu). Korrektor: MÁTE TÓTH ZSUZSANNA (matetot@gmail.com). Tervezőszerkesztő: SZABÓ DAVID KÁROLY (david.szabo@lutheran.hu). Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu), 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 06-1/317-5478, 06-20/824-5518. Felelős kiadó: KENDEH K. PÉTER (peter.kendeh@lutheran.hu). Nyomdai előállítás: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: NAGY ZOLTÁN. Árusítja a kiadó. Terjeszti a Magyar Posta Zrt. Terjesztési ügyekben reklamáció a Magyar Posta Zrt. Hírlapüzletág ingyenes telefonszámán: +36-80/444-444 és a Luther Kiadónál.
• INDEX 25 211, ISSN 2498-5309.

